

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Vol.

359

Tan Hazari Prashchhan

Myazha

Lat

गायत्री पुरश्चरणा न्यासाः

359	:	:	:	Title
	:	:	:	Author
	:	:	:	Editor
	:	:	:	Year, Vols.
	:	:	:	Publisher
	:	:	:	Remarks

श्रीगणेशायनमः अथगायत्रीपुरश्चरणम् आसौ तिर्य्यते अथ ह
 तानामृत्विजं जपकर्तृणां प्रासहिको विधिः ब्राह्मणाः कंबलकुशा
 घासने उपविश्य आचनं कुर्मुः तद्यथा गायत्र्या त्रिभिः पादैः पीठं त्वा
 आपोऽदिष्टा दक्षिण कर उद्धौ तानुर्जैः कामकरः महैरणाय चक्ष
 से उर्ध्वोष्ठमार्जनं उधतीरि अधरोष्ठं तस्माभाजयते
 उधोष्ठमार्जनं उधतीरि अधरोष्ठं तस्मा अरंगमा हस्तं प्रक्षालयेत्
 यस्मक्षयाय पादो प्रक्षालयेत् आपो जनपा मूर्ध्नि प्रोक्ष्य अंगैः
 पुरं सज्जतांगुलि त्रयेण संस्पृशेत् अंगुवः अंगुष्ठं दोषिनीभ्यां दक्षि
 णनासां अंगुस्वः वामनासां अंगुमहः अंगुष्ठानामिकाभ्यां दक्षिणनेत्रं अं
 जनः वामनेत्रं अंतपः अंगुष्ठकनिष्ठिकाभ्यां दक्षिणकर्णं अंसत्वं वा
 मकर्णं अंतसवितुः नाभिं अंगुर्गोदेन स्पृष्टुं अं धियो धोतः

शिरसि अं मापोऽमोती रसो मृतं दक्षिणां से ब्रह्मभर्तुवः स्वरो म्
 वामां से सज्जताभिरं कुलीभिः एनां द्विः प्रणवस्य परब्रह्म ऋषिः अग्नि
 देवता देवी गायत्री उं दः सप्तानां आहतीनां विश्वामित्रभृगुभरद्वा
 ज नसि ऋगो तमकश्यपांगिरस ऋषयः अग्निवाद्यादित्यबृहस्पतिवरु
 णोऽग्निर्वेदे वा देवता गायत्र्युच्छिजं नुष्टु बृहती पंक्तं तीत्रिष्टुपुनगत्य
 श्रुं दसि गायत्र्या गाभि नो विश्वामित्र ऋषिः सविता देवता गायत्री
 उं दः गायत्री शिरसः प्रजापतिः ऋषिः ब्रह्माग्निवाद्यादित्या देवताः य
 जुश्च उं दः प्राणापाने विनियोगः सपवित्रहस्तः ऐवकादि क्रमेण प्रण
 वमाहत्यादि न पाप्मक प्राणायामः देवता प्रार्थना सर्वः सोमो म्
 मः कालः संध्येकतान्यहः क्षया ॥ पवनमानोदिकृ पतिभरका ॥ रां
 रे चरामृताः ब्रह्मशासनमास्थाय कः मध्वनिहस्तनिधिं ततोऽंश

३

का नौसंकीर्णमजमानेन वृत्तो हं पञ्चमानसं कवितगायत्री पुरश्च
 रणस्य सरव्यापरिपूर्णार्थे सहस्रत्रयसरव्याकं गायत्री जपेन संकरिष्ये
 तदंगमासनाविधिं भूत उद्दिष्टाण प्रतिष्ठां तर्मात् कानाहि मात्
 कान्यासां गायत्र्यादिन्यासां श्रवणे मात् कान्यासां तुरवेममः
 गायतये नमः दुर्गायै मातृभ्यो त्रिः प्राणानामम्यः प्रणवस्य परब्रह्मा
 निर्गायत्री गायत्र्या गाथिनो निश्चामित्रः सविता गायत्री अथादिरे
 षः ऋषादिस्मरणं तर्कारस्य वसिष्ठ ऋषिः अग्निदेवता गायत्री
 छंदः उदात्तः स्वरः पंचैकवर्णः मातृकशमनार्थे जपे निनियोगः १
 सकारस्य भारद्वाजो वायु रुद्रिक् स्वरितः स्वरः असितवर्णः उपपात
 कनाशार्थः २ विकारस्य गौतमः सूक्तो नुष्टुप् अनुदात्तः स्वरः
 कपिलवर्णः महापातकनाशार्थः ३ तुकारस्य भृगुर्निष्पृष्टि

४ मोरोभागः प्रत्ययः उदात्तस्वरः १०

ती उदात्तस्वरः इन्द्रनीलकण्ठः ग्रहपीडनाशार्थः ४ नकारस्य
 शांडिल्योपमापंक्तिः उदात्तः स्वरः अग्निवर्णः भ्रूणहृत्पानाशार्थः ५
 रेकारस्य लोहितहृत्स्त्रिष्टुप् स्वरितस्वरः स्फटिकवर्णः अगम्यो
 गमनपापनाशार्थः ६ णिकारस्य गर्गो विष्णवे देवा जगती उदात्तः
 स्वरः विष्णुवर्णः अभक्ष्यभक्षणनाशार्थः ७ मुंकारस्य पञ्चमः
 प्रकृतिः अनुदात्तः स्वरः मुंकावर्णः बभ्रुवधपापनाशार्थः ८
 नकारस्य सनत्कुं तोरकवर्णः पुं वधपापनाशार्थः ९ गो
 कारस्य सत्यनारंगंधर्वो विराट् स्वरितः स्वरः रक्तवर्णः गोवध
 पापनाशार्थः १० देकारस्य गंधर्वः सत्यः पंक्तिः अनुदात्तः स्वरः
 मरुतवर्णः स्त्रीवधपापनाशार्थः ११ वकारस्य कश्यपो मित्रा
 वरुणो पंक्तिः उदात्तः स्वरः शुक्लवर्णः वाकलौघपापनाशार्थः

स्वकारस्य दक्षिणोऽक्षरः दक्षिणोऽक्षरः उदात्तस्वरः विष्णुद्वयः सप्ततन्माजितपाप

स्वकारस्य कश्चिदप्युदात्तस्वरः कश्चिदप्युदात्तस्वरः कश्चिदप्युदात्तस्वरः
३ ग्रामकोटिलम्पापनाशार्थः १२ धीकारस्य त्रिविधस्योदितस्वरः
प्रचयस्वरः कुङ्कुमवर्णः पित्तवधपापनाशार्थः १४ मकारस्य विष्णु
महितः कात्यायनी प्रचयः स्वरः विष्णुद्वयः अन्माजितपापनाश
स्मर्थः १५ हिंकारस्य पराशरस्वरः प्रचयः स्वरः शंखवर्णः प्र
तिग्रहपापनाशार्थः १६ धिंकारस्य पुंडरीकोदितः कात्यायनी उदा
त्तस्वरः पांडुरोवर्णः पित्तमहवधपापनाशार्थः १७ योद्धारकमुद्रादि
स्वेदेनाजगती अनुदानः स्वरः स्वर्णवर्णः जन्मांतरपापनाशार्थः १८
नः कारस्य गिराभगो बृहती स्वरितः स्वरः सूर्यवर्णः ब्रह्मपदप्राप्त्य
र्थः २० प्रकारस्य दक्षिणोऽक्षरः शर्वोभुवः प्रचयः स्वरः इंद्रनीलव
र्णः विष्णुपदप्राप्त्यर्थः २१ चोकारस्य प्रोब्रह्ममहती अनुदानः
स्व

स्वरः कुङ्कुमवर्णः रुद्रपदप्राप्त्यर्थः २२ दकारस्य गस्त्यो ब्रह्मास
त्यं उदात्तः स्वरः कुङ्कुमवर्णः सगुणपदप्राप्त्यर्थः २३ यातकारस्य
विश्वामित्रः सविता गायत्री स्वरितः स्वरः रक्तवर्णः निर्गुणपदप्राप्त्यर्थः २४
सर्वेषां त्यासे जपे च विनियोगः ततो गायत्री त्यासः विश्वामित्ररूपये
नमः शिरसि गायत्री कुंदसे नमः मुखे सवितृदेवताये नमः हृदये ॐ
नमः नाभौ ॐ नमः हृदये ॐ नमः कंठे ॐ नमः शिरसि ॐ ॐ ॐ
पुष्पाभ्यां ॐ तुं तर्जनीभ्यां ॐ मं मध्यमा ॐ अं अनामिकाभ्यां ॐ उं
अङ्गुलिभ्यां ॐ मं मकरतळकरद्वयाभ्यां ॐ एं एव्यादि ॐ भ्रूय
भ्यां ॐ भ्रूयभ्यां ॐ स्वरः कटिभ्यां ॐ मरुः सपथे ॐ जनः कंठाय ॐ नयः नक्रा
य ॐ सतमं ब्रह्मरं प्राय ॐ तस्य विदुः क्रुक् आपः शिरसे नमः ॐ योतिः ने
त्रयय ॐ रसः जिह्वायाय ॐ अमृतं तळुयाय ॐ ब्रह्म हृदयाय ॐ भुवि
कवचाय नमः २

रों शिखायाः ॐ ५२ अंगुष्ठाभ्यां भुवः तर्जनीः उचः मध्यमाभ्यां म
 हः अनामिकाः जनः कनिष्ठिकाभ्यां ॐ तयः ॐ संत्यंकरतळकरट्ट
 १०० तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य ध्यायमा धीमहि
 हि अनामिकाभ्यां धियो यो नः कनिष्ठिः प्रचोदयात् करतलकरट्ट
 वा. सुभ्यां तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य ध्यायमा धीमहि
 भर्गो देवस्य रुद्रासुने शिखायै शिखायै धीमहि इन्द्रासुने कवचाय
 धियो यो नः शिखासुने नवदाय प्रचोदयात् सुभ्यां सुभ्यां अस्त्राय
 फट् आपः अंगुष्ठाभ्यां यो तितर्जनीभ्यां रसः मध्यमाभ्यां अमृत
 अनामिकाभ्यां ब्रह्म कनिष्ठिकाभ्यां भूर्भुवः स्वरों करतलकरट्ट
 १०० एतद् हृदयादि अथाक्षरन्मासः तं नमः दक्षिणादेः सं नमः
 वामपादे विं नमः दक्षिणजानुनीं तुं नमः वामजानुनीं नं नमः दक्षि

नौरौ रें नमः वामोरौ णिं नमः शुभे यं नमः नाभौ मं नमः शिरसि
 गौं नमः ललाटे दं नमः दक्षिणनेत्रे नं नमः वामनेत्रे स्वं नमः दक्षि
 णकर्णे धीं नमः वामकर्णे मं नमः दक्षिणनासाग्रं हिनमः वामना
 साग्रं धिं नमः वक्त्रे यो नमः चिबुके यो नमः कंठे नं नमः दक्षिणबा
 हो ॐ ग्रं नमः वामबाहौ चो नमः हृदये दं नमः दक्षिणहस्ते पात्र
 नमः वामहस्ते अथ पदानि तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य ध्यायमा धीमहि
 नमः कर्णौ भर्गो नाभ्यै हृदे नमः हृदयाय धीमहि कुंठाय धियः
 नासाग्राय यः नेत्राभ्यां नः ललाटे प्रचोदयात् सुभ्यां वादं नमः
 तत्सवितुर्वरेण्यं नाभ्यै भर्गो देवस्य धीमहि हृदयाय नमः हृदयो
 धियो यो नः प्रचोदयात् कंठाय अथांगुलिभ्यां तत्सवितुर्वरेण्यं
 तर्जनीभ्यां मध्यमाभ्यां मं नमः विं नमः तुं नमः ध्यायमा धीमहि

वेदितुं यः रेतः तीव्रं विजानाति का प्रथमं यं द्वितीं तृतीयां च
 चिकित्सां विना प्रथमं रेतः तीव्रं स्युः यमत्तु जनेनी प्रथमं द्वितीं
 तृतीयां हि मध्यमा प्रथमं द्वितीं यो तृतीयां यो अनामिका प्रथमं
 नः द्वितीं तृतीयां चोक्तं निश्चिनां प्रथमं द्वितीयां तृतीयां तत्तु दृष्टां
 सुखाय कश्चित्तु सत्तु जनेनी वरेणं मध्यमा प्रथमं द्वितीयां भर्गः अनामिका
 देवस्य कश्चित्तु द्वितीयां चोक्तं निश्चिनां प्रथमं द्वितीयां तृतीयां तत्तु दृष्टां
 नः अनामिका प्रथमं द्वितीयां तृतीयां चोक्तं निश्चिनां प्रथमं द्वितीयां तृतीयां तत्तु दृष्टां
 त्रीध्यातं नृग्यजुः सप्तत्रिंशद्द्वितीयां तृतीयां चोक्तं निश्चिनां प्रथमं द्वितीयां तृतीयां तत्तु दृष्टां
 रदिदं कश्चित्तु द्वितीयां चोक्तं निश्चिनां प्रथमं द्वितीयां तृतीयां तत्तु दृष्टां
 स्कां दं उक्तं मंडलं चोक्तं निश्चिनां प्रथमं द्वितीयां तृतीयां तत्तु दृष्टां

वसुदेवनां गाभरणं शरं चंद्रसहस्रप्रभां सर्वदेवसयीं देवीं गायत्रीं
 ध्यायेत् अथ गायत्री श्रीसूर्यनारायणध्यानं ध्येयः सदा सवितृ
 गायत्रीमुच्चार्य श्रीगायत्रीं श्रीसवितृ नारायणा-
 व्यासने नारायणाय ध्येयं गंधर्वरिक् ध्यामा हं अकाशात्मने नास्तदेवा
 यदुच्यते यवाद्यात्मने संकर्षणाय ध्येयं रंते ज्वात्मने प्रद्युम्नाय ध्येयं व
 अमृतात्मने अनिरुद्धाय नैवेद्यं हतिमातुल्यं तृता माहो मातुल्यं महामाये
 सर्वशक्तिस्वरूपिणि चतुर्ध्वजयि न्यस्तस्ते स्मांसां सिद्धिदायक
 हतिमातुल्यं ध्याय्य अविद्यं कुं निरुद्धं हतिमातुल्यं दायाय ध्येयं सर्वेश्वरी
 गायत्रीं चेतनमंत्रमंत्रं सवितारं ध्यायन् हृदये मातुल्यं ध्याय
 त्मं दितां ध्यायन् जपेत् त्रयोत्तरं त्रयोत्तरं त्रयोत्तरं त्रयोत्तरं त्रयोत्तरं त्रयोत्तरं
 त्रिंशत्पुनरावृत्त्यै शिवाय नमः सर्वेश्वरी च सर्वदा हतिशिरसि

माकां निधाय त्रिः प्रनाम्यै र्मां रुपादिन्यासत्रयं ध्यात्वा ॥ २ ॥
सर्वं भवदुःखं नात्र तिष्ठेत्तु तत्सर्वं क्षम्यन्तीति परिपूर्णं तदुक्तं नैव
तत्सु गायत्र्यम् अनेन सहस्रं त्रयं सखा केन गायत्री जपेन श्री सवितृ
नारदः प्रावरमेष्वरः प्राप्नोत् ॥ इति गायत्री पुराणे गायसः
श्रीः ॥ ॥

354